

RE-FORMATIO

5/1969

VOR NÆSTE

AF PASTOR EDMUND JENSEN, ORMSLEV.

13. søndag efter Trinitatis.

STRAKS FANGES vor opmærksomhed af ordet næste. Her er noget, vi forstår os på, skulle vi mene. Bedre end de sidste generationer, som førte folkene ud i to verdenskrige. Ikke at magterne, de styrende i dag er blevet klogere, så man ikke mere kriges — alt står til ved det gamle. Men systemets råddenskab er opdaget og påvist. Nu skal der gøres noget for mennesker. Vi — de fleste sikkert uden at kunne tænke sig at røre en finger for at ændre tilstandene — beruser os i tale om næsten, eller som man foretrækker at sige: vore medmennesker.

Næste er den nærmeste, ens arving. Også nabo. Men ordet rækker langt videre, for det meste tales nu om medmennesket eller helst i flertal medmennesker, idet man ser kollektiver omkring sig, fællesskaber, sammenhænge, hvori den enkelte ikke skelnes. Den enkelte er kun mig selv, ikke den anden, som er mange. — Vi har fået øjnene op for, at vore medmennesker ikke er vore nærmeste, som vi kender alt for godt, men de os forhen så fjerne, uvedkommende, de undertrykte, hungrende, døende i andre lande. De er vore brødre og søstre. Vor storfamilie. Vi skal hjælpe dem, befri dem, mætte dem, gøre dem lykkelige i en tilværelse magen til vor egen eller — det afhænger af selvkritik og indsigt — i en helt anderledes, virkelig lykkelig verden. — Det er jo også, hvad kristendom står for, ikke sandt?

Så teksten med lignelsen om den barmhjertige samaritaner synes altså ikke at byde på mere af interesse. Det ses ikke.

Men mon ikke den gamle tolkning har noget for sig, afspejlet i Grundtvigs salme: Helligånden trindt på jord, strofe 4, hvor al ære for, at ord og sakramenter er til vor rådighed, ydes Jesus Kristus med ordene: det har Herren som vor næste kærlig gjort til fælles bedste. Synspunktet er det i hvert fald værd at benytte sig af ved læsningen.

Jesus spørger: Hvem var nu hans næste, som var faldet i røverhænder, men da han har fået det rette svar, lyder hans opfordring: Gå du hen og gør ligeså. Udgangen synes altså at støtte den gængse opfattelse: Nu gælder det ... om at komme ud og gøre noget godt!

Det falder ikke så let i øjnene, at meget, som øves under navn af næstekærlighed, er camoufleret egoisme (til fordel for min gruppe), og at næsteforholdets ægthed beror på en sammenhæng mellem at blive hjulpet selv og at hjælpe andre.

Vi har umådelig travlt med at udpege dem, som har behov for vor hjælp, nær og især fjern. Der skal agiteres, indsamles, forhandles og sendes af sted — vi har i overflod, de derude savner alt.

FORSIDEN: ECCLESIA, Emaljearbejde af Lioba Munz, OSB fra Abtei St. Maria Fulda.

Men er der ikke nogen, som har gjort godt mod os selv nogensinde, ja i allerhøjeste grad tager sig af os i øjeblikket? Du kan også selv komme galt af sted og ligge der. Det kan hænde på mange måder. Hvordan blev du hjulpet, hvem standsede og tog sig af dig, dengang det var sket? Hvem har givet os alt det, vi nyder i fred, men de andre må undvære? Vi må da kende til at være elendige, at blive fundne og tagne op selv, for at kunne høre og se og og yde de elendige virkelig hjælp.

Herren Jesus Kristus var og er os nærmest, den himmelske samaritaner, nærmere end døden, som dog er os så tæt inde på livet. Og når vi får bud om at gøre ligeså, er det først og fremmest ham, vi skal finde og ære, hvis ånd bor så upåagtet i os. Derpå vil det klare sig tid efter anden, hvem der bier på vor uforbeholdne hjælp.

Du vil, når du elsker Jesus Kristus, der altid har elsket dig, ikke som en mand i en anden lignelse, der havde fået slettet en kæmpegæld, fare ud ad døren og lige i struben på en kammerat. Du vil blive så fintmærkende og opmærksom mellem mennesker — og dristig, og siden vil du undre dig (måske først på dommedag!): Tænk her var min næste — og jeg vidste det ikke!

Jesus blev skældt ud for at være en samaritaner d. v. s. en kætter. Det kan man ikke hidse sig op til idag. Manden er jo for længst død og borte, og hans lære har man tilegnet sig, ikke sandt, når man ved, hvordan det hele forholder sig, og hvad der skal gøres.

Dog er det lige sandt og stort, at Jesus Kristus er den levende kilde og brødet fra himlen, Guds kærlighed. Man giver undertiden i eftermælet et menneske den ros, at det var godheden selv. Men godheden selv er kun én, Jesus Kristus. Og kun den erfarer, hvad godhed er, som kender ham, der altid har kendt os.

KOMMENTAR

ET KRISTELIGT POLITISK PARTI

AF PASTOR C B HANSEN, ÅLBORG.

ALLE BLEV REDDEDE — af "tililende", som det hedder i ulykkesreportager — og det store stygge spøgelse, et særligt kristeligt parti ved rigsdagsvalg, blev manet i jorden under påkaldelse af at en eviggyldig, formentlig guddommelig lov skulle forbyde sammenblanding af kristendom og politik.

Noget inkonsekvent håndhæver samme kredse ikke denne lov, når man fra kirkens side vil tage kegler hos dens foragtere ved at efterplapre den kommunistisk inspirerede antiamerikanisme og sjoske i demonstrationer mod Sydafrika, Sydvietnam, Portugal og Grækenland og i det hele følge venstreorienterede paroler ved nok at strejfe forfølgelsen af frisindede forfattere i Sovjet men helt fortie forfølgelsen og kvælningen af den russiske kirke. Ved det sidste gør vor presse som helhed sig medskyldig i forbrydelsen.

Men i tilfældet, et hjemligt kirkeligt parti, blev vor borgerlige presse, der bortset fra Jyllandsposten aldrig gider beskæftige sig ordentligt med kirkelige emner, altså pludselig så bekymret og helligt forarget over, at nogen kunne tænke sig at profanere det hellige ved at drage det ind i døgnpolitik. Kristeligt Dagblad interviewede en konservativ folketingsmand, der som privatmand hypper Kirkens kartofler i det mørke Jylland, på rigsdagen sit eget kirkefremmede partis.

Grunden til dette momentane anfald af hellighed er kort og godt, at magtbalancen mellem regering og opposition er så hårfin, at en opstilling af et kristeligt parti ved rigsdagsvalg vil kunne flytte flertallet, uanset om partiet opnår at blive repræsenteret.

Politikernes skræk for et sådant parti er i sig selv beviset på dets eksistensberettigelse. Men så søvniagt og splittet er kirkefolket, at det er det sidste, der er opmærksom på sammenhængen.

Planen om et kristeligt parti skrinlagdes brat, fordi den fra starten blev forplumret og var let at latterliggøre som følge af ophavsmændenes kluntede forsøg på at kæde den sammen med deres egen overdrevne interesse for pornografien. Offentligheden kunne ikke undgå at få det indtryk, at hovedopgaven for partiet skulle være at trykke næsen flad mod pornokioskernes ruder og forarges. Den pietistiske kristendomsforkvakling lever stadig i bedste velgående, og den opfattelse synes uudryddelig, at kristne kun bør beskæftige sig med det 6. bud og prisgive de livsområder, de andre bud handler om, til de ugudelige.

Men den uheldige start må ikke få talen og truslen om et kristeligt parti til at forstumme. Politikerne og administrationen må ikke få fred til vedblive at negligere, modarbejde og fortrænge Kirken. Præstelønningernes størrelse er ingen hovedsag; men den kolde og hånlige behandling, præstestanden fik af lønningsministeren og de øvrige politikere i den anledning, er symptomatisk, både for de pågældendes kulturelle niveau og for deres ligegyldighed med de overleverede værdier, de foregiver at værne. Ingen ville tale til sin hund, som lønningsministeren til præsterne.

Naturligvis skal et borgerligt parti ikke være direkte kristeligt, men det må ubetinget respektere kristendommen. Gør det ikke mere det, er hele dets idegrundlag borte og det henvises til at snylte på de ideer, der er på mode i øjeblikket, alt sammen blot som skalkeskjul for visse finansgruppers interesser. De nye skattelove. Dernæst ophører partiet med at være et værn for individets frihed og privatlivets fred. For der findes intet andet holdbart grundlag for sådant end den kristendom, partiet nu rynker på næsen ad. Ganske logisk har derfor regeringen Baunsgaard allerede vist tydelige tendenser til at frådse med borgernes tid, end man kunne vente af noget socialistisk styre.

Kristne har ikke mere noget parti, de kan stemme på. Det blev klart den dag, da de borgerlige partier sov i rigsdagen og stemte for et forslag om ændring af seminariernes kristendomsundervisning uden at have bemærket, at forslaget var blevet forfalsket mellem 2. og 3. behandling.

For ikke at blive draget til ansvar for bedrageriet og søvnen, henholdsvis, under valgkampen i 1966 — men for, betegnende nok, at "tage spørgsmålet ud af valgkampen" — lovede de implicerede partier at nedsætte en kommission om religionsundervisning, der skulle råde bod på den skete skade. Men det førte blot til at man føjede et nyt bedrageri til det første. At Kirken

skulle være direkte repræsenteret i en kommission, der vedrører den, er naturligvis for meget af det gode for Danmark. Til gengæld spækkedes udvalget med repræsentanter for organisationer af kristendomsfremmed eller direkte -fjendsk art. Resultatet er, at det allerede af mange anses for givet, at det mikroskopiske Humanistisk Forbund kommer til at bestemme arten af den kristendomsundervisning, børnene af det overvældende flertal af befolkningen skal have — eller rettere ikke have. Faget får lov til at gå til grunde i et almindeligt pulterkammer af "orienteringsfag". Denne udvikling hilses allerede velkommen af statsteologer på seminarierne og af andre underkastelsesprotestanter — og så af kirkefremmede lærere, der ved meget om kirkekunst og klædedragten på Jesu tid men ikke magter, at meddele eleverne en sammenhængende fremstilling af den kristne tros indhold.

Visse religionslæreres uformåen i den retning er skolemæssigt kærnen i sagen. For at skjule dette har man lavet diskussionen om konfessionel undervisning eller ej, forkyndende eller "objektiv". Det er det rene gas, der skal tilhulle noget, der ikke må tales om.

Regeringen Baunsgaard er selv revnende ligeglad. Hvorfor skulle den så ikke lade sig besnakke af Humanistisk Forbund og dets teologiske medløbere?

Når alt dette og meget andet ikke synes at bekymre kirkelige talsmænd, ja, knapt nok ænses, skyldes det for en stor del, at man har taget fast stade ved pornografikioskerne og bruger resten af tiden til at indynde sig hos "tiden" med venstreorienterede attityder. Skulle der endelig blive tid til overs til noget egentligt kirkeligt, udfyldes den med skænderier om struktur. Mangel på årvågenhed overfor dem, der snigløber Kirken er i hvert fald foruroligende.

Man fristes til at tro, at Kristeligt Dagblad bruger kikkerten på samme måde som Nelson, når det skriver, at forslaget om at nedlægge Nørre Nissum seminarium ikke synes vel gennemtænkt. For alle af Humanistisk Forbunds atbøining må ethvert forslag eller påskud til at komme et kristeligt seminarium til livs formodes at være endog særdeles gennemtænkt. Men det kan et program for et kristeligt politisk parti også blive, hvis det udvider sigtet til også at omfatte andet end det 6. bud.

Der er nok at tage af: Kravet om en kristendomsundervisning for alle folkekirkébørn, så de ikke blot lærer enkeltheder uden referens, men får en sammenhængende fremstilling af det kristne trosindhold, krav om adgang til at øve sjælesorg på alle offentlige hospitaler og plejehjem, ophævelse af diskriminering af kristne medarbejdere inden for den offentlige forsyning.

Dertil kommer bekæmpelse af statens tendens til at lægge beslag på borgernes arbejds- og fritid til registrerings- og indkasseringsopgaver. Det bør være offentligt ansattes sag. Bekæmpelse af den korruption inden for administration og folkevalgte forsamlinger, der sylter love og bestemmelser rettet mod støjplage, forurening af luften og vandløb samt ødelæggelse af naturværdier. En landbrugsordning, der gør al støtte til landbruget betinget af, at det forsyner hjemmemarkedet med ordentlige levnedsmidler. Skærpet levnedsmiddelkontrol, skærpet kvalitetskontrol med beklædning, møbler og husholdningsartikler, krav om tidssvarende sikkerhedsanordninger for samfærdselsmidler, sikring af et boligmarked af etagelejligheder for ældre ude af erhverv.

På det politiske og kulturelle område må konsekvenserne af et kristeligt friheds- og menneskeværdighedsprincip blive forbud mod al politisk udnyt-

telse af børn og umyndige på skolernes område, forbud mod politiske "ungdomsforeningers" virke der. Sportshysteri og -snobberi, underholdningsindustri og andre former for merkantil folkefordummelse må være offentlige massemedier uvedkommende og henvises til privat initiativ.

Mange ønsker om at skubbe kristendommen til side skyldes magthaveres erkendelse af, at den er frihedens sidste bastion, den sidste hindring for at de som formyndere uimodsagt kan skalte og valte med befolkningen. Hvem andre end kristne kunne tænkes at sætte spørgsmålstejn ved den gængse finanspolitiske tænkning og ved nødvendigheden og formålstjenligheden af dens evindelige universalmidler: mild inflation, forbrugsafgifter, skiftevis udpumpning og opslugning af købekraft. Hvor kristendommen går ud, bliver menneskene spærrede inde i deres egne tankebygninger ligesom hønen af kridtstregen. Det ser man også hos vore kirkefremmede konservative og liberale partier.

Som forholdene har udviklet sig, er et kristeligt politisk parti blevet en nødvendighed — for menneskenes skyld.

LÆR OS AT BEDE

KRISTNE HJEM

AF STUD. THEOL. EILIF KRISTENSEN, KØBENHAVN

DET KRISTNE ÆGTESKAB, den ubrydelige pagt mellem én mand og én kvinde, er kommet i miskredit. Stadig flere ægteskaber opløses, og det er blevet moderne at tale om gruppeægteskab og gruppesex. Ja, mange mennesker kan slet ikke se, hvorfor det skulle være nødvendigt at indgå ægteskab og stifte hjem. Hvorfor kan man ikke bare leve et frit samliv? I hele den debat, der har været om disse spørgsmål de sidste år, har man ikke hørt meget til Kirkens røst, ja mange præster medvirker endog ved nedbrydelsen af det kristne ægteskab, idet de vier fraskilte og ikke tager klart afstand fra seksuelt samliv uden for ægteskabet.

Når et ægteskab opløses, opløses et hjem, og desto flere hjem, der opløses, desto større bliver ringeagten for ægteskabet, og utugt og rådløshed tager til! Det kan da ikke undre, at ungdomskriminaliteten er stigende, at stadig flere kvinder får illegal abort, og man ønsker fri adgang til fosterdrab, at selvmordsprocenten stiger, at mennesker finder livet absurd og ikke ønsker at give det videre til kommende slægter, at vi er inde i en autoritetskrise m. m., når man ser hvorledes det, der skulle være det faste holdepunkt i et menneskes liv: hjemmet, ringeagtes og lades hånt om.

Gud har indstiftet ægteskabet, og man lader ikke ustraffet hånt om Hans indstiftelser. Lad os derfor bede for gode kristne hjem, så vort folk kan blive sundt pány, og vore børn og unge kan vokse op i velsignede hjem.

BØN OM GODE KRISTNE HJEM.

FADER i Himlen, Du som ville, at Din enbårne søn skulle leve den længste tid af sit jordeliv i hjemmets skjul — vi takker dig for vore hjem.

VÆR priset for det værn, Du dør har ydet vor barndom, for den opdragelse vi fik, for samlivet, for de mange gode dage med vore forældre, for påvirkningen og for minderne. Hav tak for vore søskende og slægtninge, og fordi vi ikke stod ene i verden, for det gode, vi har at slægte på, for det tilflugtssted, vi fandt, når verden gik os imod.

LYS Din velsignelse over dem, vi endnu har tilbage fra vore hjem, og skænk Din fred til dem, der gik forud.

SÅ bærer vi vor bøn frem for Dig for de unge, der skal stifte hjem, at de må udføre dette deres vigtigste forehavende i Dit navn, så det kan blive dem selv til frelse, Din Kirke til styrkelse og vort folk til gavn.

GIV de unge høje tanker om ægteskab og opdragelse, lær dem at berede sig til deres kald gennem afholdenhed og tugt, så de ikke skal skamme sig for deres børn.

TÆND i deres hjerter en stærk og ren kærlighed, lutre deres attrå, klar deres syn, forædle deres vilje, gør deres elskov værdig, dyb og alvorlig; bøj deres hu mod én alene — og mod den rette. Lær dem at vælge efter fælles tro og fælles håb, i dyb forståelse af deres ansvar og forpligtelser.

HJÆLP deres kår og samfundets udvikling således, at de tidligt må kunne stifte hjem. Giv dem nøjsomhed, hjemlivets glæder og et stille levned med hinanden til ideal, så de ikke øder deres tid i at vente på kår, der ikke er dem beskåret. Giv dem kærlighed til børn og til stuerne hygge, lær dem at elske alt det, der groede i Nazareth.

INDPRÆG dem troskab i medgang som i modgang, bered dem på, at livets lykke købes for dyre prøvelser, og at al gave er ansvar og en opgave.

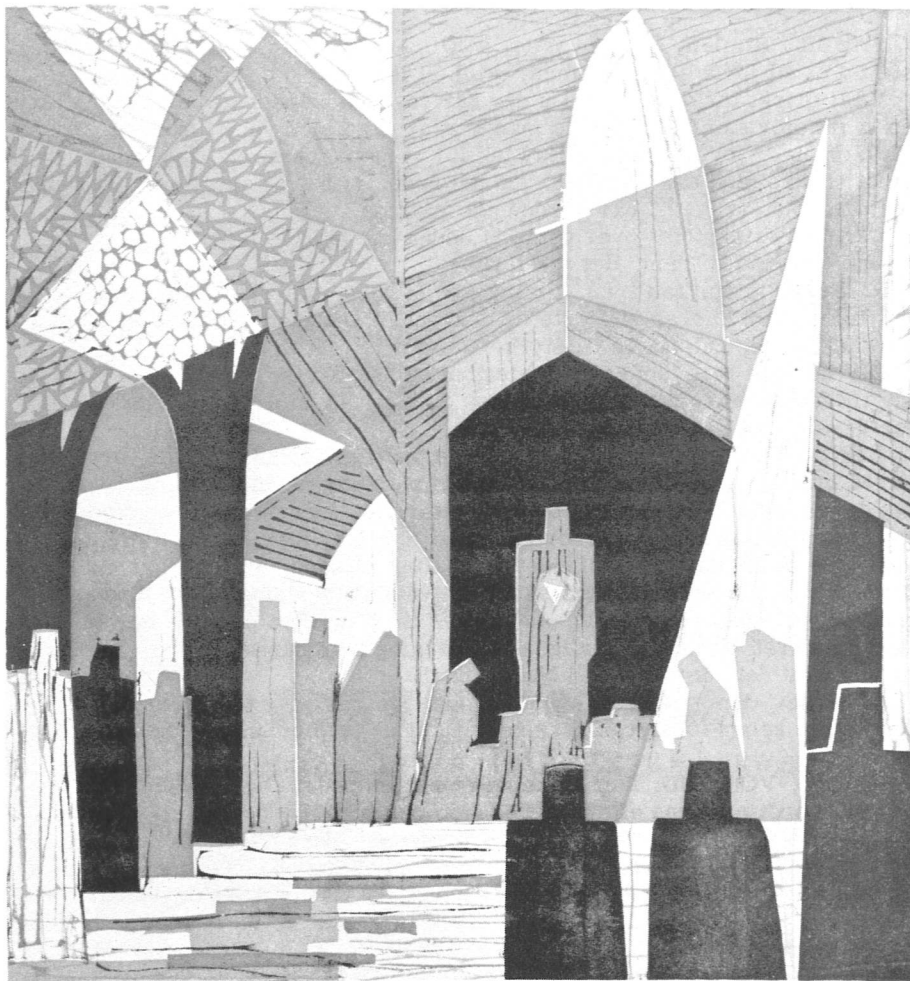
HERRE, VOR GUD, Din Kirke og menighed beder Dig for dem, der en dag skal opdrage dens efterslægt — skal den blive bedre end vi, må den tidligt dannes. Lær dem derfor selvopdragelsens svære kunst, før opdragergerningen betros dem; lær dem at søge oplysning om troen, så de selv kan oplyse deres børn; lær dem bønnens kunst, så de kan lære deres børn at bede; lær dem at leve af dine nådefulde sakramenter, så de må kunne drage deres børn med til livets kilder; før dem idelig til dit hus, så de må kunne lede deres børn ad kirkesti. Og und os det liflige syn: at se unge fædre og mødre bære de små til dåbens kilde, og unge forældre føre barnet ved hånd til Dit nadverbord — da gror Din Kirke, da blomstrer Din menighed, da kommer Dit rige — og da er dets vækst og beståen sikret.

DA er livet på vor side, og vi skal ikke frygte dem, der spreder død. Da er lykken med Din Kirke, og vi skal ikke frygte dem, der spår den ilde. Da bor kærlighed på jord — og hvor kærlighed er, bor Du, som har helliget kærligheden, undt mennesket livets lykke og gjort pagten Dig velbehagelig.

HELLIGE HERRE! Helligør vor ungdom til helligt familieliv.

(Peter Schindler: For Den Eviges Åsyn).

DE SØGTE AT RØRE VED HAM
Luk. 6, 19

Fra bjergene (tv), hvor Jesus havde tilbragt natten i bøn, gik han ned på et jævnt sted og blev stående, og en stor skare af disciple og andre kom til ham og søgte at røre ved ham, fordi der udgik en kraft fra ham, som helbredte alle, symboliseret ved lyset foran præsteskikkelsen under ciboriet i Kirken (th), som idag er det jævne sted, hvor Jesus bliver stående, og hvor vi rører hans legeme i eukaristien til liv og frelse.

(Efter 4-farvet linografi af Knud Nørholm.)

JOMFRUEN, PRÆSTEN OG PROFESSOREN

AF PASTOR TH. KÜHL, LØJT.

SNART MED TÅRER, snart med knyttede hænder har troende kristne i et blad, som benævnes Kristeligt Dagblad, af en person, som benævnes præst, i en artikel, som benævnes prædiken, og i en følgende nærmere forklaring af denne, mødt en til det yderste fræk krænkelse af den allerreneste jomfru, hun, som er Israels ypperste frembringelse, hun, som blev Guds moder inviolata ipsius virginitate (Konkordieformelen 2, 8; uden brud på hendes jomfruelighed), hun, som blev den brave tømmersejers Josefs allerkæreste jomfrustru, hun, som beskyttede Jesusbarnet og selv beskyttedes af rene og stærke håndværkerhænder i Nazaret og under flugten til Ægypten.

Ifølge præstens private udgydelser i den såkaldte prædiken (en ret prædiken forkynder apostlenes tro og lære) skal det aldeles ikke være troværdigt, hvad Gud taler i livsordet ved dåben: undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria, og altså heller ikke sandt, hvad apostelen Matthæus og dr. Lukas forkynder og lærer i deres evangelieskrifter. Jesus er ikke undfanget ved Helligånden, men ved en jordisk biologisk far.

Denne påstand er ligeså gammel som vantroen, altså aldeles ingen nyhed, som særlig skulle passe for det såkaldte moderne menneske. Således tænkte de gamle rationalister. Men de ny rationalister er meget dristigere: ikke Josef, men en trediemand er den biologiske far. Denne bundtarvelige påstand er heller ingen nyhed, men bare en gemen gentagelse af den jødiske polemik imod "bastarden".

Nej, det ny ligger ene og alene i, at denne nedrige bagtalelse af Maria og Guds gode, rene gerning bliver godtaget af mennesker, som vil regnes for kristne, skønt de gentager fjendernes spot.

Ligesom fjenderne må anerkende den tomme grav, således må de også anerkende, at Josef ikke er Jesu far. Skellet mellem venner og fjender trækkes først, når årsagen skal angives. Fjenderne siger: "Graven er tom, fordi disciplene har stjålet Jesu lig og er fupmagere. Josef er ikke Jesu far, fordi Maria har bedraget ham med en romersk legionær eller en anden smart fyr". Vennerne siger: "Graven er tom, fordi Gud har vedkendt sig Jesus ved at oprejse ham fra de døde. Josef er Jesu adoptivfar, fordi Jesus er undfanget ved Helligånden og født af jomfru Maria".

Hvor kan nogen da komme på den tanke, at kristne på noget tidspunkt eller i nogen henseende skulle kunne godtage fjendernes og de vantro udgydelser om deres frelsers herkomst og moder, som står i skærende kontrast til Bibels klare tale og to tusind års tro på Kristi guddom og respekt for den salige, rene, hellige Maria, bestandig jomfru. Justsåledes taler de rettroende lutheranere om Guds moder i Konkordiebogen i samklang med hele kristenheden.

Jo, præsten giver selv svaret: Han har villet fjerne en forargelse for de mange.

Det er rigtignok en forargelse for en sextid i fuld alvor og med al respekt at fremføre en ren jomfru. Man tør simpelthen ikke slippe jomfru Maria løs i en pornotid. Nej, så taler man om Maria som en ugift mor og logrer forventningsfuldt for tidens sexmoral. Maria var ingen ugift mor, hun var juridisk Josefs hustru.

Vor tids betændte liderlighed skal netop præsenteres for den rene jomfru Maria, for det første, fordi sådan var hun, og for det andet, fordi den skal imødegås med kyskhed.

Atter spørger man: "Hvor tør en præst skrive sligt?" Jo, han er ikke den første. Det er som sædvanlig professoren i Århus. Han er den mægtigste mand i Den Danske Folkekirke. Mange ser op til ham, og resten frygter ham. Derfor får han altid sin vilje. I Kulturhistorisk Tidsskrifts Almanak 1967 skriver han: "for dem (evangelisterne) har det været en del af evangeliets forkyndelse, at Jesus var født af en moder, der i ethvert almindeligt og anstændigt omdømme var en horkvinde". Se, nu er samme professor en helt fantastisk balancekunstner, som kan holde balancen mellem rettroenhed og den vildeste fornægtelse. Det er nok derfor klodsmajorerne har en næsegrus respekt for ham. Hans ord kan udlægges som en beskrivelse af det syn som flertallet blandt jøder og hedninger har på Maria, og så er den helt korrekt, eller dette flertal kan indbefatte også vennerne, og så foreligger der en grov fejltagelse. Men når man ser hen til professorens forklaring på kvinderne i slægtsregistret og iøvrigt noterer sig, at han kalder juleevangeliet en legende, kan man vel næppe fortænke præsten i at tage ham til indtægt.

Mens professoren skriver blændende dygtigt og behændigt, leder man forgæves efter sligt hos præsten. Hvad mener man om følgende argumentation: "I debatten har man henvist til bebudelsesteksten hos Lukas. Jeg må indrømme, at jeg ikke tror på engle". Altså eksisterer disse kære væsener ikke og kan altså ikke gå bud for den Almægtige. Eller et eksempel på hans bibeludlægning: "Barnet var undfanget ved Helligånden: det betyder ved Guds vilje." Ja, men så var jo alle mennesker undfanget ved Helligånden. Altså en helt misvisende udlægning.

Jomfruen, præsten og professoren!

Jomfruen har før tålt spot og bagvaskelse. Hendes renhed og sandhed skal nok fremdeles stå sig. Men hvad med præsten og professoren?

Jeg tror, hun beder for dem og andre vildfarende. Mon ikke vi skulle forene vores forbøn med hendes?

PERISKOP

KOINONIA

AF PROFESSOR WALTER DECKERT, STRIB

NÅR VI HER I DANMARK bliver underrettet om kirkelivet i Bundesrepublikken Tyskland, så får vi indtrykket af en sig mer og mere tilspidende kamp mellem to forskellige kirkeretninger: på den ene side en retning, der er inspireret af en moderne kristendomsforfalskende teologi, der i stigende grad udklækker unge præster, der provokerer den troende menighed; og, som reaktion mod denne teologiske vildfarelse: en sammenslutning af de troende om Bibel og bekendelse. Betyder dette en tendens hen imod et nyt skisma?

Efter Paul Tillich (se mit referat "Om Paul Tillichs protestantiske syn" i Dansk Udsyn 1968, 3) er tiden til at grundlægge en ny kirke ved at skille sig fra en bestående kirke forbi. "Det, det nu kommer an på — efter en tid, hvor den kritiske skillende tendens i det protestantiske princip har været fremherskende — er at lægge eftertrykket på de opbyggende og forenende, det protestantiske princip positive sider."

Det er Tillichs mening, at dette bedst kan opnås ved en ny fordybelse i det sakramentale og i symbolerne. Det vigtigste er, at forkyndelsen, som næsten udelukkende har henvendt sig til intellektet og til viljen, suppleres og gøres levende ved håndgribelige former, i hvilke nåden kan opleves uden hjerneanstrengelse. Ved symboler og sakramentale former kommer en menneskelig tænkemåde, som vi har tabt, til ære igen. De er udtryk for, at det "at være" kommer forud for det "at tænke", at den hellige virkelighed eksisterer før den etiske fordring, nåden før troen, kirken før den enkeltes fromhed.

Det er Guds nærværelse, som repræsenteres ved symboler og sakramenter. Og derfor forventer Tillich også en ny sans for "mystik" i den fremtidige protestantisme. Han siger i denne forbindelse: "En protestantisme, der er tom for meditation, kontemplation, ekstase og mystisk forening, er ikke længere en religion, det er et intellektuelt og moralsk system med udsmykning af visse forslidte religiøse talemåder."

Selvfølgeligt tænker Tillich ikke på en kirkelig ensretning, som en forening af de store kirker nærmest ville være, men på en "økumenisk fromhed", som har hjemme i alle kirker. Nyskabelsen af den efterprotestantiske kristendom vil ikke ske ved debatter og konciler, men ved avantgardistiske grupper, som mer eller mindre er interesseret i de bestående kirkelige organisationsformer, og som sociologisk set danner en sluttet bevægelse indenfor en "orden", et "kommunitet" eller en lignende sammenlutning.

At dette ikke er spekulative tanker, som Paul Tillich ytrede for ca. 10 år siden, men ligefrem profetisk tale, viser en kort beretning, som jeg fandt i Johannishæftet af det ansete tyske kvartalsskrift "Quatember" (evangelische Jahresbriefe 1968/69, XXXIII. årgang). Der berettes om et møde mel-

lem 14 tyske kommuniteter og "Bruderschaften" på slottet Schwanberg (i Sydtykland) under det ledende motto "koinonia" *).

Mødet på Schwanberg var tænkt som en information om de forskellige grupper selvforståelse med det formål at lære hinanden at kende og dermed at skabe en mulighed for en vedblivende personlig kontakt grupperne imellem og for et fælles teologisk arbejde vedr. sådanne problemer, der angår gruppernes specielle livsform. De 14 evangeliske eller reformerede kommuniteter og "bruderschaften" — romersk katolske grupper havde man ikke inviteret til dette første møde —, som havde givet møde, skal lige nævnes:

Bruderschaft vom gemeinsamen Leben, Nürnberg.
Bruderschaft vom Kreuz, Ottmaring.
Communauté de Grandchamp, deutsche niederlassung auf Burg
Kommunität Imshausen, Hessen. (Gräfenrode.
Christusbruderschaft, Selbitz (Oberfranken).
Evangelische Marienschwesterschaft, Darmstadt.
Evgl. Michaelsbruderschaft und Berneuchener Dienst.
Irenen-Ring, Stuttgart.
Jesusbruderschaft, Ludwigshafen.
Laurentius-Konvent, Römlinghoven (westfalen).
Lebenszentrum für die Einheit der Christen, Schloss Graheim.
Ordo pacis, Hamburg.
St. Jacobusbruderschaft, Dalherda (rheinland-Pfalz).
Kommunität Casteller Ring, Schloss Schwanberg.

Den sidstnævnte gruppe var vært. — Oversigten over deltagerne viser, hvor vidtfavnende denne kreds var. Alligevel var repræsentanternes samliv som også samtaleklimaet på Schwanberg upåklageligt, ja inspirerende. Til trods for alle forskelligheder og individuelle ejendommeligheder viste sig hos alle et fælles centrum lige fra begyndelsen. Vidden viste sig f. eks. også deri, at det forholdsvis strengt levende kommunitet Casteller Ring, som jo var vært, til trods for deres sædvane med 7 tidebønner og enkelte horer, alligevel formåede at skaffe lejlighed til fællesbøn, uden at nogen følte dette som stilbrud eller kompromis. Selvfølgelig var de mere pietistiske grupper i deres måde at give sig på, lidt uvante for andre grupper. Men det forstyrrede ingenlunde. Alle var de åbne overfor hinanden og rede til at høre på hinanden. Det skabte kontakt!

Efter en bibelsk meditation af Kirchenrat Hess (Bruderschaft vom gemeinsamen Leben) over Efes. 2, 11-22, blev der dannet 4 arbejdsgrupper, inden for hvilke alle kommuniteter og Bruderschaften var repræsenterede. De 4 grupper arbejdstema var:

- 1) fællesskab inden for hvert enkelt kommunitet ell. Bruderschaft,
- 2) fællesskab imellem kommuniteterne og Bruderschaften
- 3) kommuniteternes og der Bruderschaften betydning for kirken,
- 4) kommuniteternes og der Bruderschaften betydning for verden.

*) Ordet "koinonia" betyder efter John A. T. Robinson ikke bare fællesskab men kvaliteten af et fællesskab indenfor den guddommelige virkelighed, altså heller ikke bare et fællesskab af kristne grupper (se: John A. T. Robinson: "Das Geheimnis des Todes der Kirche" i Evangelische Kommentare 2, 4 (april 1969).

Blandt arbejdsgruppernes mange resultater skal her kun fremhæves den i alle kommuniteter og Bruderschaften levende erkendelse: at det forpligter, hvad Gud i sin nåde har pålagt grupperne og kræver af dem. Disse erfaringer må de ikke beholde for sig selv. De er forpligtet til at give det erfarede videre som råd, som en hjælp til folkekirkerne og til verden, og som en skat, der ikke må graves ned. I det kirkelige livs tiltagende forfald kan tiden være nær, da der er brug for denne skat.

I samme retning gik også Kirchenrat Mums afsluttende foredrag, der blev holdt efter den fælles sakramentsgudstjeneste. (Mumm er afdelingsleder indenfor EKID's (evangeliske kirke i Tysklands) kancelli og medlem af Evangelische Michaelsbruderschaft). Foredragets tema var: Hvad venter kirken sig af kommuniteternes væremåde og arbejde?

Jeg synes, at den ydre kamp imellem den moderne teologi og samlingsbevægelsen omkring Bibel og bekendelse ofte bliver overbetonet og overvurderet. Tillich har ret: den kritisk skillende tendens indenfor den såkaldte kirkekamp har ingen fremtid. Nyskabelsen af kirken vil ikke ske ved en kirkekamp, heller ikke ved debatter og møder, men ved avantgardistiske grupper "øumeniske fromhed". — Mon Re-formatio abonnenter ikke skulle eksponere sig mindre i skillende kirkekamparoler og fordybe sig lidt mere i et øumenisk fromhedsliv? Måtte beslutningen om videre samarbejde imellem de 14 kommuniteter og ordener i Tyskland blive til en velsignelse for hele kirken — også i Danmark!

John V. Taylor: Sogn, menighed og miljø.
Synspunkt 3, DMS-forlag 1969. Pris: kr. 6, 75.

DMS har taget et prisværdigt initiativ med udsendelsen af "Synspunkt". Skriftserien vil bringe de problemer frem, som i dag udfordrer missionsarbejdet, hvad enten de er politiske, sociale eller teologiske, og uanset om de ligger i den "tredie" verden eller hos os i det "kristne" vesten. Som nr. 3 foreligger nu denne aktuelle bog af John V. Taylor, der selv har været missionær i Afrika og nu er generalsekretær for CMS i London.

Vi danskere er vist et mærkeligt folk; på visse felter er vi foregangsmænd og på andre er vi nærmest bagstræbere. Tingene udvikler sig ofte langsomt hos os. Det gælder landbrug og industri, hvor vi først nu har fået det industrielle gennembrud, der desværre samtidig har bragt landbruget i svær krise. Men det gælder også åndsliv; det, som andre steder forlængst er passé, kan hos os år efter endnu være højeste mode.

Kirken danner ingen undtagelse. Vi har levet højt på forrige århundredes vækkelser, der nok erobrede kirken, men ikke desto mindre tabte riget. Vi har troet at kunne klare os med den særlige danske form for kristendom. Langt om længe er det ved at gå op for os, at det kan vi ikke.

I denne opvågningsproces kan Taylors lille, fordringsløse bog være alle i kirken en hjælp. Ikke at den bringer forslag og løsninger, der uden videre kan anvendes under danske forhold, men den betyder en åbning mod de problemer i forholdet Kirke - Verden, som også trænger sig på hos os og i stigende grad vil gøre sig gældende. Denne åbning viser, at sognemenigheden ikke er og kan være den eneste form for kristen menighed, at gudstjeneste og bibelstudium er livsvigtigt for kristne, men ikke derfor behøver at foregå i store kirkerum og flotte foredragssale, måske langt bedre i grupper og

funktionsmenigheder, og at kirken slet ikke kan være tjent med at opfattes som eller selv at opfatte sig som præsteskabet, når den dog er alle troende som et kongeligt og præsteligt folk.

Noget i bogen vil forekomme os fremmed og uvedkommende, andet for færdigt i argumentationen. Kan bogen — dette til trods — tjene til opvågning og nybesindelse, er allerede meget nået af bogens mission.

B. Riisgaard.

HVER TING HAR SIN TID

Når man påtager sig en lang rejses betydelige besvær for at se og tale med en helgen, så venter man også at se og høre noget særligt. Man venter f. eks. ikke at se den hellige mand sidde uden for sin dør og lege med en tam agerhøne, der piller lidt spiseligt op hist og her, mens den hellige i al magelighed fordriver tiden med at kikke på.

Ifølge en gammel legende var dette just hvad der hændte, da en jæger engang besøgte evangelisten Sct. Johannes.

Denne var blevet kendt viden om som en god og hellig mand, og jægeren ventede, at Sct. Johannes ville tale vise ord til ham om Guds veje. Det gjorde han endelig også, men ikke ganske sådan, som hans gæst havde ventet det. Jægeren blev så overrasket over at finde en såkaldt helgen optaget af at lege med en agerhøne, at han troede, han var gået forkert.

"Undskyld," sagde han, "men — jeg søger en mand, der hedder Johannes. Jeg har hørt, at han skulle bo her."

"Så er det nok mig," lød svaret, "for jeg bor her, og mit navn er ganske rigtig Johannes."

"Men jeg har hørt, at du skulle være en lærd mand og klog på Guds veje; jeg ventede ikke, at du —" han gik ganske i stå.

"Nej vel," hjalp Sct. Johannes ham, "du ventede ikke at se mig spille tiden med at lege med en agerhøne."

"Nej, netop!" indrømmede jægeren. Sct. Johannes smilede.

"Sæt dig her," sagde han, "så skal jeg prøve at give dig en forklaring på det her. Men ræk mig lige din bue." Jægeren rakte ham buen.

"Den er slap!" sagde Sct. Johannes, "Strengen er ganske løs. Hvorfor holder du ikke din bue rigtig spændt med strengen godt strammet?"

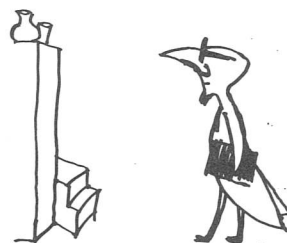
"Det har den ikke godt af," svarede jægeren, "hvis strengen altid er stram, brister den. Og hvis buen altid er krummet, mister den sin elasticitet og bliver for svag til at afskyde mine pile."

"Ser vi det!" sagde Sct. Johannes, "sådan er det også med kristne sjæle. Hvis vi altid vil prøve at være højtidelige, så svækkes vi, og når fristelserne kommer, svigter vi vor Herre. Som med jægerens bue er det også med den kristne. Fra tid til anden må han slappe af."

BØN:

Kære Gud, hjælp os til at forstå, at hellighed ikke består i altid at være alvorlige, men i at ordne vort liv efter din vilje, og være glade over det gode, du har givet os.

DEN HR. DR. KRAGE

Den hr. dr. Krage,
Teologiprofessor,
Skrider gravitetisk —
Venstre ben, højre ben —
Hen til katederet,

Lægger sit hoved på skrå
Og skriger:
Gud er død!

Og sangfuglene
Under himmelen
Jubler:
Lover den Herre!

Ovenstående lille humoristiske digt har pastor Glenthøj fået tilsendt fra Otto Salomon, alias Otto Bruder, som har fundet det i et tysk tidsskrift og selv oversat det til dansk.

Otto Salomon har bl. a. skrevet "Das Dorf auf dem Berge" fra kirkekampens Tyskland (oversat af Bodil Koch "Det hændte i går"). Poul Hoffmann har tilegnet ham sin bog "Nattetanker i Arken". O. S. er tysk fuldjøde, lutheraner og gift med et barnebarn af den yngre Blumhardt. Han leder en broderkreds af præster og lægfolk, "Der offene Ring".

Efter adskillige opfordringer har jeg fået en snedker til at lave de første hylder eller reoler til våbenhusene. De er 75 cm lange og 46 cm høje. Hvis de skal hænge et bestemt sted, kan de godt laves kortere eller længere efter ønske. Der er to hylder, den ene lidt højere end den anden. På den nederste kant kan man hænge plakater og meddelelser om gudstjenester m. m. Hylden kan bruges til sognets kirkeblad, pjecer fra "Kirkens ja og nej" og andre steder, Bibel-læseplaner og tryksager i anledning af kollekter. I nogle sogne har man en lille tryksag om kirkens historie eller prospektkort. Mange kirkelige blade, som præster får tilsendt, kan anbringes der til glæde for mennesker i stedet for at gå i papirkurven. — Den meget fikse hylde levers i ubehandlet fyrretræ, som man selv kan lade behandle eller male, så den passer til det stedlige våbenhus. Der er ikke lavet nogen pengebøsse i forbindelse med hylden. Den må man selv lade lave efter behov; ofte har man en kasseret kirkebøsse på stedet. Prisen er 45 kr. + moms og forsendelse. Den kan bestilles hos mig.

POUL ULSDAL, sognepræst, 6893 Hemmet.

RE - FORMATIO nr. 5 august 1969 12. årgang.

Edmund Jensen: Vor næste	90
C. B. Hansen: Kommentar: Et kristeligt politisk parti	91
Eilif Kristensen: Lær os at bede: Kristne hjem	94
Th. Kühl: Jomfruen, præsten og professoren	97
Walter Deckert: Periskop: Koinonia	99
B. Riisgaard: Læst: J. V. Taylor, Sogn, menighed og miljø	101
En legende: Hver ting har sin tid	102
Otto Salomon: Den hr. dr. Krage	103
Meddelelser: Ulsdal: Våbenhus-hylde	104

RE - FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.
Redaktør (ansvarshavende): Sognepræst B. Riisgaard, Vestre Fjordvej 61, 9000 Ålborg. Telefon: Ålborg (08) 13 69 90.

I redaktionen iøvrigt: Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9000 Ålborg; kreditforeningsfuldmægtig Preben Kunst, Lukas Plads 8, 8000 Århus C.; sognepræst Sigurd Mejndor, Hyllested, 8400 Ebeltoft; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.

Ekspedition: RE - FORMATIO v/stud.theol. Eilif Kristensen, Grønjobsvej 15, vær. 2620, 2300 København S. Postgiro 8 81 42. (Besked kan modtages på telefon (01)50 84 28).

Bladet kommer i mindst 8 numre årligt og koster 15 kr. (studerende 10 kr.).
Sats: Knud Nørholm på IBM Bold Face. Tryk: Fa. J. A. Petersen og K. C. Christensen, København K.
104

RESERVERET POSTVÆSENET